

MWANDZO

chitabu cha kpwandza cha nabii Musa

Kuumbwa kpwa dunia

1 ¹Hipho mwandzo Mlungu waumba dzulu mlunguni na dunia. ²Dunia kala taina umbo rorosi wala chitu chochosi. Seemu kulu ya madzi kala ni jiza huphu. Nguvu za Roho wa Mlungu kala zi dzulu ya madzi.

³Halafu Mlungu achiamba, “Nakukale na mwanga” na mwanga uchiala. ⁴Mlungu wawona hura mwanga na uchimhamira. Achiganya mwanga na jiza, ⁵mwanga achiwiha “mutsi” na jiza achiriiha “usiku”. Huno uchikala mwandzo na mwisho wa siku ya kpwandza.

⁶Halafu Mlungu achiamba, “Nakukale na chitu dza dari chiganye madzi na gakale dzulu mlunguni na photsi.” ⁷Sambi Mlungu achitengeza dari, ichigaganya maingu ga mvula^a garigo dzulu ya dari hiyo na madzi garigo photsi. Ichikala hivyo. ⁸Achikpwiha kura kpwahali dza dari “mlunguni”. Huno uchikala mwandzo na mwisho wa siku ya phiri.

^a7 “maingu ga mvula”: kpwa Chihebrania neno ni “madzi”.

⁹Halafu Mlungu achiamba, “Madzi garigo tsini ya mlungu nagakale phahaliphe, ili tsi kavu ionekane.” Ichikala hivyo. ¹⁰Mlungu achiphaiha phahali siphos madzi “tsi” na gara madzi garigokala phamwenga achigaiha “bahari”. Achigaona higo na gachimhamira.

¹¹Halafu Mlungu achiamba, “Tsi naimere chila chitu, mimea ivyalayo mbeyu na mihi ivyalayo matunda garigo na mbeyu.” Ichikala hivyo, ¹²tsi ichimera chila aina ya mmea na muhi wa matunda. Mlungu achiviona hivyo na vichimhamira. ¹³Huno uchikala mwandzo na mwisho wa siku ya hahu.

¹⁴Halafu Mlungu achiamba, “Nakukale na dzuwa, mwezi na nyenyezi mlunguni, ziganye usiku na mutsi na zionyeze mwandzo wa siku, miaka na siku za sikukuu, ¹⁵naziale dzulu mlunguni kung’aza dunia.” Ichikala hivyo. ¹⁶Mlungu achienda dzuwa na mwezi, dzuwa riale mutsi na mwezi uale usiku; achienda na nyenyezi piya. ¹⁷Achiviika dzulu mlunguni ili ving’aze dunia, ¹⁸dzuwa riale mutsi na mwezi uale usiku na piya kuganya wakati wa mwanga na wakati wa jiza. Mlungu achiona achigohenda na gachimhamira. ¹⁹Huno uchikala mwandzo na mwisho wa siku yane.

²⁰Halafu Mlungu achiamba, “namukale na chila aina ya viumbe madzini na anyama a mapha auruke mlunguni.” ²¹Na achiumba anyama akulu akalao baharini na chila aina ya chiumbe chikalacho madzini na chila aina ya mnyama wa mapha. Mlungu achiviona na vichimhamira. ²²Achivijaliya, achiviambira viumbe vya baharini, “Vyalanani muenjerezeke ili mkale anji baharini.” Piya Mlungu achiaambira anyama a mapha, “Namwi vyalanani duniani.” ²³Huno uchikala mwandzo na mwisho wa siku ya tsano.

²⁴Halafu Mlungu achiamba, “Tsi naikale na anyama a chila aina: anyama a matsakani na a kufugbwa na viumbe viambalavyo photsi.” Ichikala hivyo. ²⁵Mlungu achienda anyama a matsakani a chila aina, anyama a kufugbwa a chila aina na viumbe viambalavyo photsi vya chila aina. Achiaona na achimhamira.

²⁶Sambi Mlungu achiamba, “Nauhende atu kpwa mfano wehu, a kuhuiga na akatawale samaki, anyama a mapha, anyama a kufugbwa, dunia ndzima na viumbe vyosi vya duniani.”

²⁷Ndipho' Mlungu achimuumba mutu kpwa mfanowe, kpwa mfanowe Mlungu, achimuumba. Achiaumba mlume na mchetu.

²⁸Mlungu achiajaliya na achiaambira, “Vyalani ana anji, mkale anji dunia ndzima, muihende dunia ikuogopheni. Mkatawale samaki, anyama a mapha na chila chiumbe chiricho duniani.”

²⁹Halafu Mlungu achiendelea kpwaambira, “Kpwa chakurya chenu, nakuphani chila aina ya mmea dza matsere na ngano na chila aina ya matunda. ³⁰Ela viumbe vyosi virivyo duniani, anyama osi, anyama a mapha, na viumbe vyosi viambalavyo, naapha nyasi na makodza maitsi ikale chakurya chao.” Na atu nkurya vyoambwa ni Mlungu.

³¹Mlungu achiona chila arichochihenda na vichimhamira sana. Huno uchikala mwandzo na mwisho wa siku ya sita.

2 ¹⁻²Phofika siku ya sabaa Mlungu achikala akamala kazi zokala anazihenda, achikala akamala kuumba dzulu mlunguni na dunia phamwenga na vyanjina vyosi vyokalako, na achioya. ³Mlungu waihenda siku ya sabaa muhimu kpwa sababu siku hiyo Mlungu waoya, bada ya kazi zosi za kuumba, na achiamba, “Nindaajaliya atu osi ndiooya chila siku ya sabaa.” ⁴Hivyo ndivyo vyokala wakati Mlungu phoumba dzulu mlunguni na dunia.

Atu a kpwandza, mlume na mchetu

Wakati Mlungu Wa Milele ariphoumba dunia, ⁵tsi kala taidzangbwemera chitu chochosi kpwa sababu Mlungu Wa Milele kala kadzangbwereha mvula na kala takuna mutu wa kurima. ⁶Lakini guro kala nkutsembuka kula ndani ya mtsanga na rikatiya mtsanga chinemi.

⁷Halafu Mlungu Wa Milele achihala ulongo na achiumba mutu; achimvuvurira pumuzi za uzima pulani na yuya mutu

achiandza kuphuma.

⁸Halafu Mlungu Wa Milele achipanda chungu phahali phoiha Edeni, uphanda wa mlairo wa dzuwa, na achimwika himo yuya mutu yemuumba. ⁹Achimeza chila aina ya mihi mizuri ivyalayo matunda manono ga kuriwa himo chungani. Kahikahi ya chungu kala phana muhi wa uzima na muhi wa kumanyisa manono na mai.

¹⁰Kpwakala na muho ambao unatsapa na Edeni na kutiya chinemi chungani; halafu hiko mbere muho waganya na ichikala miho mine. ¹¹Muho wa kpwandza uihwa Pishoni; muho huno unazunguluka tsi ndzima ya Hawila ambako kuna zahabu. ¹²Zahabu ya tsi hiyo ni zahabu ndzuri. Piya kuna ubani uihwao “bedola” na mawe ga samani. ¹³Muho wa phiri unaiha Gihoni; unazunguluka tsi yosi ya Kushi. ¹⁴Muho wa hahu ni Tigrisi, nao unatsapa na uphanda wa mlairo wa dzuwa wa tsi ya Ashuru; na muho wane uihwa Yufreti.

¹⁵Mlungu Wa Milele kala akamwika hiye mutu ndani ya chungu cha Edeni ili aurime na kumanyirira. ¹⁶Phahi Mlungu Wa Milele wamwambira, “Matunda ga mihi ya aina zosi chungani unaweza kurya, ¹⁷lakini matunda ga muhi wa kumanyisa manono na mai usirye, kpwa mana siku ndiphogarya kpwa kpweli undafwa.”

¹⁸Halafu Mlungu Wa Milele achiamba, “Siyo vinono mutu kukala macheye. Nndamhendera myawe afwahaye kumterya.”

¹⁹Mlungu Wa Milele kala akaumba anyama osi na anyama a mapha na ulongo. Achimrehera hiyu mutu ili aaihe madzina. Na dzina rorosi ambaro wariihira chila chiumbe, riro hiro ndiro rokala dzinare. ²⁰Phahi waapha madzina anyama osi, a kufugbwa na a matsakani, na anyama a mapha.

Lakini taphayaphahikana yeyesi wa kukala myawe afwahaye kumterya. ²¹Ndipho Mlungu Wa Milele achimhenda yuya mutu alale usingizi wa fungo. Na wakati kala arere, walavya mbavuye mwenga kula mwakpwe mwirini na achipheziba; ²²na hira mbavu achiitengeza mutu mchetu. Achimreha mchetu kpwa yuya mlume.

²³Ariphomwona yuya mchetu achiamba, “Ehee! Sambi hiyu ni mutu dza mimi! Ni mifupha kula mwangu mifuphani na ni mwiri kula mwangu mwirini. Nindamwiha “mchetu”.^a”

²⁴Ndiyo mana Mlungu anataka mlume achilola, agbwirane na mchewe zaidi kuriko ise na nine, naye akale chitu chimwenga na mchewe.

²⁵Hiyu mutu na mchewe kala a chitsaha, lakini taayaona haya.

Atu a mwandzo anarema ga Mlungu

3 ¹Nyoka wakala ni mwerevu kuriko anyama anjina osi a tsakani ambao Mlungu Wa Milele wakala akaaumba. Nyoka wamuuza yuya mchetu, “Hangbwe, Mlungu wakpwambirani msirye matunda ga muhi wowosi chungani?”

²Yuya mchetu achimwambira nyoka, “Hunaweza kurya matunda ga muhi wowosi, ³lakini Mlungu waamba, ‘Msirye matunda ga muhi urio kahikahi chungani wala msiugute; ama mchirya mndafwa.’ ”

⁴Nyoka achimwambira hiye mchetu, “Ni handzo, tamndafwa bii! ⁵Mlungu waamba hivyo kpwa sababu anamanya mchirya matunda ga muhi hinyo mndang’alwa n matso namwi mndakala dza Mlungu kumanya manono na mai.”

⁶Yuya mchetu achiona kukala hura muhi unamhamira, matundage n manono kpwa chakurya na achiuaza ili aphahe marifa. Phahi, achihunda matundage na achirya. Halafu achimupha mlumewe yekala naye na achirya. ⁷Nao ang’alwa n matso, achidziona chitsaha, hipho asuka makodza mapana dza ga mnyono na achihenda mahando ga kudziziba.

⁸Iriphofika dziloni amsikira Mlungu Wa Milele ananyendeka chungani; yuya mutu na mchewe achidzifwitsa na mihi ya himo

^a23 Kpwa Chihebrania piya kuna maneno: “kpwa sababu wala kpwa mlume” Kpwa Chihebrania neno renye mana “mlume” ni “ish” na neno renye mana “mchetu” ni “ishshah” kpwa hivyo ni dza gaigana.

chungani ili Mlungu Wa Milele asiaone. ⁹Mlungu Wa Milele achimwiha yuya mutu, “U kuphi?”

¹⁰Yuya mutu achiamba, “Nkasikira misindoyo unanyendeka chungani, nkaogopha, nkadzifwitsa mana che ni chitsaha.”

¹¹Mlungu achimwamba, “Ni ani achiyekpwambira kukala che u chitsaha? Dze! Ukarya matunda ga muhi niriokukahaza nchikpwamba usiurye?”

¹²Hiye achiamba, “Yuya mchetu uriyenipha nikale naye ndiye achiyenipha ro tunda nami nkarya.”

¹³Halafu Mlungu Wa Milele achimwamba yuya mchetu, “Ni maneno gani gano uchigohenda?”

Yuya mchetu achiamba, “Nyoka ndiye achiyenichenga-chenga nami nkarya.”

Mlungu analavya hukumu

¹⁴Ndipho Mlungu Wa Milele achimwambira nyoka, “Ukalaniwa maisha uwe kpwa higo uchigohenda. Anyama osi andakuhenda nyunga; anyama a kufugbwa na a matsakani. Undaambala na ndani, chitswacho chindakala photsi vumbini. ¹⁵Nindakuhendani muindzane uwe na hiye mchetu, uvyazio na uvyaziwe undazirana; uvyaziwe undakufyanda chitswa, nawe undaung’ata uvyaziwe jimbe.”

¹⁶Halafu achimwambira yuya mchetu, “Uwe undagaya sana wakati wa kukala na mimba! Wakati wa kudzivugula undakala na utsungu. Undaaza kukala mkpwulu wa mlumeo lakini hiye andakala mkpwulu.

¹⁷Chisha achimwambira yuya mlume, “Nawe, kpwa vira ukagbwira maneno ga mcheo na ukarya tunda ra muhi ambao nakukahaza usirye, tsi ikalaniwa kpwa sababuyo. Ni lazima urime kpwa bidii maishago kuihenda tsi ivyale chakurya cha kutosha.

¹⁸Tsi indamera miya na kpwekpwe, indakala lazima urye mavuno ga mwako mndani. ¹⁹Undarya jashoro, mpaka ndiphofwa na kukala mitsanga tsona, kpwa mana wala mtsangani. Waumbwa na

mitsanga na undauya mtsangani.”

²⁰Hiye mlume dzinare kala ndiye Adamu; naye wamwiha mchewe Hawa, manage ni “uzima”, kpwa sababu ndiye angekala ninengbwa wa atu osi.

²¹Halafu Mlungu Wa Milele achimtengezera Adamu na mchewe nguwo za chingo na achiavwika.

²²Chisha achiamba, “Sambi hiyu mwanadamu akakala dza sisi, anamanya manono na mai. Husimriche akahunda matunda ga muhi wa uzima, akarya na akaishi milele.” ²³Kpwa hivyo Mlungu Wa Milele achimzoresa Adamu asikale mura chungani; akarime tsi hiyo ariyoumbirwa. ²⁴Halafu, uphande wa mlairo wa dzuwa wa chungu cha Edeni, Mlungu waaika malaika na achiika upanga wa moho ambao unagaluka hiku na hiku, ili kurinda njira iphiyayo kura kuriko na hura muhi wa uzima.

MWANDZO

CHITABU CHA KPWANDZA CHA NABII MUSA

International Bible Society
Chidigo

Bible Translation and Literacy (E.A.)

Mwandzo, chitabu cha kpwandza cha nabii Musa

Beginning, the first book of the prophet Moses in the Digo language

Mara ya kpwandza chachapishwa mwaka wa 1993

First edition, published 1993

Chitabu hichi ni kazi ya vyama viiri: Chama cha Chimataifa cha Bibliya na Chama cha kutafasiri Bibliya na kufundisha kusoma na kuandika, Sanduku ra Barua 44456, Nairobi, Kenya

Published jointly by International Bible Society and Bible Translation and Literacy (E.A.), P.O. Box 44456, Nairobi, Kenya